

[Justitsministeren]

nærer store betænkeligheder ved. Det er nemlig vigtigt, at parterne, også i langvarige kontraktforhold, kan handle i tillid til, at der ikke gribes ind i eksisterende aftaler.

Jeg vil endelig gøre opmærksom på, at når det i bemærkningerne er fremhævet, at domstolene har forkastet at anvende reglen i aftalelovens § 36, hvorefter urimelige aftalevilkår eller aftaler i strid med redelig handlemåde kan erklæres ugyldige, på nogle af disse kontraktvilkår, er dette i hvert fald ikke en fuldt dækkende beskrivelse af situationen. Det er nemlig oplyst, at en afgørelse herom er indbragt for højesteret.

Arentoft (KF):

Ved første gennemlæsning af lovforslaget giver det indtryk af at være en beskyttelse af de privatejede benzinsalgslanlæg i konkurrencen med de anlæg, som er forpagtet ud af de store benzinselskaber. Men når man dykker længere ned i forslaget og undersøger forskellige ting, er det ikke længere så krystalklart – snarere tværtimod.

Jeg har drøftet forslaget med mange og har bl.a. også til min benzinforhandler gennem mange år sendt lovforslaget i sidste uge, hvorefter vi drøftede det i lang tid i mandags. Han har været forpagter af et stort benzinanlæg i 14 år, men opsagde sin kontrakt for 3 år siden på helt legal vis. Han havde forsynet sit anlæg med vaskehaller i stedet for værksted osv., og han var særdeles tilfreds med den måde, han kom ud af kontrakten på. Benzinselskabet overtog hans vaskehaller og varelager m.m., uden at der var nogen som helst diskussioner de to parter imellem.

Hans indtryk er, at erfaringerne med forpagtningskontrakter er vældig gode for langt, langt de fleste vedkommende, og han mener, det vil være forkert at komme med en lovgivning på dette specielle område af hensyn til nogle ganske enkelte tilfælde, hvor det måske mislykkes. Det er jo mennesker, der er tale om.

Han understregede også, hvor vigtigt det er, at en forpagter tager selvstændige initiativer og gør en arbejdsindsats i forbindelse med det anlæg, han driver.

Statistik kan ofte være noget farligt noget. I bemærkningerne anfører forslagsstillerne, at antallet af forhandlerejede anlæg fra 1970

til 1982 er reduceret fra 6.000 til knap 3.000, nemlig 2.879. Min forhandler forklarede mig meget nøje, hvad der egentlig ligger bag ved det, og det er den lille smed eller den lille købmand, som har en enkelt stander og altså ikke har benzinsalg som hovedelementet i sin indtægt. Han har en så lille tankkapacitet, at han skal have bragt varer ud måske hver anden dag, og det kan selvfølgelig ikke køre i det lange løb. Men det forhold vil lovforslaget ikke ændre på.

Jeg er enig med justitsministeren i, at hele dette spørgsmål hører ind under monopollovgivningen, og at man bør afvente i alle tilfælde den betænkning, der kommer fra det udvalg, som justitsministeren nævnte blev nedsat den 11. december sidste år.

Den største betænkelighed har jeg imidlertid ved lovforslagets § 6, stk. 2, der siger:

»Loven træder i kraft den 1. juli 1985 og har virkning også for kontrakter, der er indgået før ikrafttrædelsestidspunktet.«

Det er yderst betænkeligt at vedtage love med tilbagevirkende kraft, og vi har netop set dømmingerne, efter at man har vedtaget en sådan lov for nylig.

Det kan blive meget spændende at se, hvorledes udvalgsbehandlingen forløber, for jeg tror, der vil blive stillet mange spørgsmål, og at der bliver spørgsmål at tage stilling til, men som det ser ud i øjeblikket, vil det konservative folkeparti afvise forslaget.

Bjørn Elmquist (V):

Jeg vil starte med at erklære mit partis sympati for den lille og den mellemstore forhandler. Som dette er blevet præsenteret for os i offentligheden, kunne man sige, at der ingen tvivl var om, hvor vi skulle ende. Vi vil meget gerne være med til at sikre forhandler-nettet, ikke alene af hensyn til dem, der er i branchen, men også af hensyn til kunderne, for sker der en monopolisering, en trustdannelse, en koncentration, ved vi godt, hvilke dele af landet det vil gå ud over: det vil gå ud over kunder i områder, der ikke er særlig tæt befolket.

Dernæst er der det principielle i det, at man ikke kan acceptere koncentrationer, der nærmer sig trustdannelser og monopoler. Så langt så godt.